

R O M Â N I A
ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția a II-a civilă

Decizia nr. 2631/2014

Pronunțată în ședință publică, astăzi 23 septembrie 2014.

Asupra recursului de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, secția a IV-a civilă, la data de 8 iulie 2011 sub nr. x/3/2011, reclamantele G.J. și G.D., în contradictoriu cu pârătele SC R.R. SRL - Cotidianul L. și N.A.M., au solicitat obligarea acestora, în solidar la plata sumei de 250.000 euro, cu titlu de daune morale, precum și la publicarea hotărârii tribunalului într-un ziar central.

Prin sentința civilă nr. 2062 din 19 noiembrie 2012, Tribunalul București, secția a IV-a civilă, a admis în parte cererea formulată de reclamante, fiind obligată pârâta SC R.R. SRL la plata către reclamantele G.J. și G.D. a sumei totale de 150.000 lei, câte 75.000 lei pentru fiecare reclamantă, cu titlu de daune morale.

A fost respins capătul de cerere formulat în contradictoriu cu pârâta N.A.M. vizând plata despăgubirilor și capătul de cerere vizând publicarea hotărârii judecătorești într-un ziar central, precum și obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiate.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că la data de 23 martie 2011, în ziarul Libertatea, editat de pârâta SC R.R. SRL a fost publicat un articol intitulat "Imagini șocante din accidentul aviatic de la Tuzla. A scăpat din impact, dar a ars de vie!", semnat de pârâta N.A.M.

Totodată, în pagina rezervată articolului, sunt încorporate două imagini fotografice: prima redă un cadru de la locul producerii accidentului aviatic produs la baza aviatică Tuzla din județul Constanța, printre rămășițele avionului evidențiindu-se trupul gol și carbonizat al locotenentului L.G., în timp ce cea de-a doua imagine, în medalion suprapus peste prima imagine, în colțul din stânga sus, o prezintă pe aceasta, în timpul vieții, în uniformă militară.

Tribunalul a apreciat că reclamantele, prin introducerea acțiunii au susținut încălcarea propriului drept la respectarea vieții private, prin afectarea gravă a sentimentelor lor, decurgând din publicarea imaginii corpului neînsuflețit al rudei lor.

Astfel, tribunalul a considerat că publicul, pe care ar fi trebuit să și-l dorească un ziar de mare tiraj, ar fi fost interesat să afle că O.L.G. s-a născut, în localitatea Tîrnăveni, județul Mureș, că a absolvit A.F.A. Henri Coandă, având specialitatea de pilot pe aeronave și că și-a sacrificat viața la vârsta fragedă de numai 26 de ani, pe timpul unei misiuni de instrucție la bordul unei aeronave militare, fiind decorată post-mortem cu Ordinul Național Steaua României, în grad de cavaler, cu însemn pentru militari, de către Președintele României, în semn de recunoștință și apreciere a rezultatelor remarcabile obținute în întreaga activitate profesională, a curajului dovedit în înfruntarea riscurilor majore și a spiritului de sacrificiu până la jertfa supremă.

Din această perspectivă s-a reținut că cel ce a decis publicarea colajului de imagini nu a ținut seama de consecința afectării vieții private a unor persoane, acordând prioritate dreptului său la liberă exprimare, deși exercitarea acestui drept era circumscrisă obligației de respectare a limitelor impuse de legea supremă în stat și de art. 10 din Convenție, sens în care, tribunalul a apreciat că fapta sa intră în sfera ilicitului civil, nebeneficiind ca atare, de garanțiile rezultate din jurisprudența C.E.D.O.

În acest context, sancționarea unei astfel de fapte este prevăzută de lege, urmărește respectarea vieții private a individului și este necesară într-o societate democratică, pentru atingerea acestui scop, libertatea de exprimare nesocotind protecția datorată individului și aducând atingere în acest mod vieții private a reclamantelor, mama și sora persoanei decedate.

Pentru aceste considerente, tribunalul a apreciat că toate condițiile speciale cerute pentru angajarea răspunderii civile delictuale a comitentului pentru fapta prepusului, conform art. 1000 alin. 3 C. civ. sunt, realizate deoarece cel ce a realizat colajul de imagini a acționat în calitatea sa de jurnalist, angajat al societății pârâte care editează ziarul L., iar fapta ilicită de publicare s-a făcut tocmai în îndeplinirea funcțiilor încredințate ziaristului de către pârâtă.

În raport de amploarea deosebită a prejudiciului moral suferit de reclamante, cauzat de etalarea către publicul larg a

imaginii fiicei, respectiv surorii lor, decedată la locul accidentului aviatic, fără a ține cont de dreptul reclamantelor la respectarea vieții private, tribunalul a apreciat că acordarea unor despăgubiri morale în cuantum de 75.000 lei către fiecare reclamantă în parte este suficientă în contextul dat. Totodată, tribunalul a considerat că însăși soluția de admitere a prezentei acțiuni, chiar și în parte, este de natură să confere un confort reclamantelor și să acopere prejudiciul suferit, astfel încât a respins solicitarea acestora vizând publicarea hotărârii judecătorești într-un ziar central, ca neîntemeiată.

Tribunalul a respins cererea formulată în contradictoriu cu N.A.M., ca neîntemeiată, cu motivarea că, din răspunsurile la interogatoriul, a rezultat că aceasta doar a redactat articolul, neprocedând la efectuarea colajului de imagini criticat și la luarea deciziei de a-l publica, iar acest aspect nu a fost contestat de către reclamante.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamantele G.D., G.J. și pârâta SC R.R. SRL, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

Curtea de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, prin Decizia civilă nr. 316/A din 9 decembrie 2013 a respins ca nefondate, apelurile declarate de apelantele-reclamante G.D., G.J. și de apelanta-pârâtă SC R.R. SRL.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut, referitor la apelul reclamantelor incidența dispozițiilor art. 1169 C. civ., care le obligau să-și dovedească susținerile din acțiune. Din probele administrate în cauză și în raport de motivele de apel formulate de acestea, s-a apreciat însă că soluția primei instanțe prin care s-a respins acțiunea față de pârâta N.A.M., pentru nedovedirea îndeplinirii condițiilor angajării răspunderii civile delictuale a acesteia, este legală și temeinică, criticile formulate de apelantele-reclamante în acest sens, fiind nefondate.

Nefondată s-a apreciat a fi și critica apelantelor-reclamante care viza cuantumul prea mic al daunelor morale la care a fost obligată cealaltă pârâtă, SC R.R. SRL, instanța reținând că, în materia daunelor morale, principiul reparării integrale a prejudiciului nu poate avea decât un caracter aproximativ, având în vedere natura neeconomică a acestor daune, imposibil de echivalat din punct de vedere financiar, în schimb, ceea ce trebuie evaluat în realitate se referă la despăgubirea care vine să compenseze prejudiciul, iar nu prejudiciul ca atare.

Astfel, consecințele negative suferite de reclamante pe plan psihic, importanța valorii morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute s-au apreciat a fi argumente legale suficiente ce impuneau menținerea soluției primei instanței și cu privire la cuantumul acestor daune.

În ceea ce privește apelul pârâtei, instanța de apel a apreciat că sunt nefondate criticile referitoare la soluția primei instanțe, aceasta fiind pronunțată cu interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor art. 998, 999 C. civ., în limitele impuse în materie de art. 10 din C.E.D.O. și cu respectarea art. 8 din aceeași convenție.

În acest sens s-a apreciat că în cauza de față există un conflict între două drepturi egal protejate, dreptul reclamantelor prevăzut de art. 8 din Convenție și dreptul pârâtei garantat de art. 10, iar instanța este chemată să realizeze un just echilibru între protecția dreptului la liberă exprimare și, pe de altă parte, aceea a dreptului la respectarea vieții private a persoanei vizate, care, este protejată de art. 8 al Convenției.

Din această perspectivă, instanța de apel a constatat că imaginile publicate de apelanta pârâtă, intră în câmpul de aplicabilitate a art. 8 din Convenție, tulburând în mod grav și nejustificat viața privată a apelantelor-reclamante, întrucât, deși redau situații reale, măsura publicării lor alături de articolul menționat în acțiune nu era una necesară, într-o societate democratică, pentru atingerea scopului invocat de pârâtă, prin întâmpinare, ca fiind urmărit, respectiv informarea cât mai fidelă a cititorilor.

În acest context, se reține că dreptul la informare al cetățenilor fusese anterior asigurat, prin redarea în mass media a accidentului aviatic la data producerii acestuia și în zilele ce au urmat, prin publicarea articolului semnat de pârâta persoană fizică și chiar prin dezbaterile publice făcute ulterior de Inspectoratul de Poliție.

Față de această situație, s-a apreciat în mod corect faptul că vinovăția apelantei-pârâte există în cauză, deoarece, potrivit dreptului comun în cazul răspunderii civile delictuale, nu interesează forma de vinovăție, răspunderea autorului putând fi angajată chiar și în cazul unei culpe „minore”, iar dispozițiile art. 998 C. civ. prevăd că, răspunde cel a cărui greșală, „imprudentă”, sau „neglijență” a ocazionat prejudiciul, gradul de vinovăție fiind luat în considerare la stabilirea întinderii obligației de reparare a prejudiciului.

Împotriva acestei decizii, în termen legal, au declarat recurs reclamantele G.D. și G.J., întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 8 și 9 C. proc. civ., solicitând admiterea recursului astfel cum a fost formulat în scris.

Criticile aduse deciziei atacate se referă în esență la faptul că, instanța de apel, în mod greșit a dispus respingerea motivului de apel ce viza angajarea răspunderii ziaristului care a semnat articolul ce prezenta colajul de imagini cu pilotul L.G., ca parte integrantă a articolului publicat de ziarul Libertatea.

În acest sens, recurente susțin că în mod nejustificat cele două instanțe au făcut o distincție între conținutul scris al articolului și colajul de imagini, deși ambele au apărut sub semnătura ziaristei N.A.M. (fostă S.A.M.) iar fapta ilicită criticată a fost asocierea imaginii L.G. în uniforma de pilot cu imaginea trupului gol și ars de lângă epava avionului, imaginea fiind criticată ca parte integrantă a articolului.

Astfel, concluziile instanței de fond în sensul că ziarista N.A.M. nu ar fi efectuat colajul de imagini și ca atare nu ar fi vinovată de producerea vreunui prejudiciu familiei G., menținute de instanța de apel, se bazează exclusiv pe răspunsul acesteia la interogatoriu, aspect care a fost contestat la termenul din 30 octombrie 2013, când s-a solicitat efectuarea unei adrese la SC R.R. SRL pentru a se comunica numele persoanei ce a efectuat colajul de imagini, iar cererea a fost respinsă de instanță.

În acest context, recurente apreciază că, dacă jurnalistul ar fi avut respect pentru ființa umană și ar fi procedat etic și nu în căutarea senzaționalului, nu ar fi acceptat apariția sub semnătura sa, a articolului însoțit de imaginea respectivă, motiv pentru care consideră că fapta ilicită îi este imputabilă, fiind însușit colajul de imagini, astfel că prin acest fapt s-a produs un prejudiciu familiei pilotului decedat în condiții atât de tragice.

Pentru aceste motive se solicită angajarea răspunderii civile delictuale și a jurnalistului, pentru fapta proprie, aceea de a publica sub semnătura sa un colaj de imagini integrat în articolul publicat de ziarul L., care a produs un prejudiciu familiei G., între care există o evidentă legătură de cauzalitate.

O altă critică se referă la greșita respingere a motivului de apel ce viza acordarea integrală a daunelor morale solicitate, în cuantum de 250.000 euro, având în vedere că la întinderea prejudiciului se au în vedere, potrivit literaturii de specialitate, mai multe criterii, respectiv modul în care afirmațiile și imaginile au ajuns la cunoștința publicului, tirajul ziarului, dar și poziția socială și profesională a persoanelor fizice lezate în cauză.

Prin valoarea mică a despăgubirilor, raportată la cifra de afaceri a trustului Ringier, la modalitatea concreta de publicare a unei știri tragice, prin comparație cu alte ziare care au preferat decența, diminuându-și poate profitul și numărul de cititori, cele două instanțe au încurajat aceste acte reprobabile de a publica orice în numele senzaționalului și pentru asigurarea unui profit considerabil.

Din această perspectivă, recurente consideră că în mod greșit a apreciat instanța de apel faptul că suma de 250.000 euro este "exagerată" și nu a luat în considerare la stabilirea cuantumului prejudiciului moral cifra de afaceri a pârâtei Ringier, deoarece exista o legătură între fapta ilicită și producerea de beneficii financiare din specularea imaginii cadavrului pilotului L.G., în scopuri comerciale, în numele senzaționalului și morbidului în presă.

Analizând criticile aduse deciziei atacate în raport de temeiurile de drept invocate, Înalta Curte constată că acestea sunt nefondate, urmând ca recursul declarat de reclamantele G.D. și G.J. să fie respins, pentru următoarele considerente:

- În susținerea primului motiv de recurs, recurente au criticat soluția instanței de apel în sensul neangajării răspunderii ziaristei A.M.N. pentru fapta proprie, susținând că cele două instanțe au făcut o distincție nepermisă între conținutul articolului și colajul de imagini, în sensul în care colajul de imagini nu ar trebui considerat ca fiind separat de textul articolului, ci ca făcând parte integrantă din acesta.

Această susținere a recurențelor nu poate fi primită, având în vedere considerentele instanței de apel, care a reținut în mod corect că în persoana ziaristei A.M.N. nu sunt îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale, reglementate de dispozițiile art. 998 și art. 999 C. civ., întrucât, din cercetarea fondului cauzei, jurnalista nu a avut nicio legătură cu realizarea colajului de imagini criticat și nici cu luarea deciziei de a fi publicat, contribuția sa rezumându-se doar la redactarea textului articolului, astfel că, fapta ilicită a acesteia nu există.

Din această perspectivă, se constată că, instanța de apel a reținut în mod corect faptul că, simpla semnare și asumare de către pârâta A.M.N. a articolului nu reprezintă un motiv suficient pentru a atrage răspunderea civilă delictuală a acesteia, întrucât nu s-a reținut săvârșirea unei fapte ilicite comise de către ziarist.

Astfel, faptul că pârâta, în calitate de autoare, a semnat articolul în care a apărut și fotografia care a provocat tulburarea reclamantelor nu este suficient pentru a considera că aceasta a comis o faptă ilicită, cu atât mai mult cu cât există dovezi că pârâta A.M.N. nu a fost responsabilă și de realizarea colajului de imagini.

În acest context, se constată neîntreținerea celorlalte condiții ale răspunderii civile delictuale, respectiv prejudiciul, legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, precum și vinovăția, întrucât în lipsa unei fapte ilicite comise de ziarista A.M.N. nu va putea fi atrasă răspunderea civilă delictuală.

Cu privire la cel de al doilea motiv de recurs prin care recurentele critică soluția instanței de apel referitor la neacordarea integrală a daunelor morale solicitate în cuantum de 250.000 euro, se constată că este nefondat, întrucât daunele morale și, implicit, cuantumul acestora se stabilesc prin aprecierea mai multor criterii, respectiv consecințele negative suferite de victimă pe plan fizic și psihic, importanța valorilor sociale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori precum și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării.

În acest sens s-a reținut că, pentru cuantificarea prejudiciului moral, aceste criterii sunt subordonate condiției aprecierii rezonabile, pe o bază echitabilă, corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs victimei, totodată reținându-se că daunele morale sunt apreciate ca reprezentând atingerea adusă existenței fizice a persoanei, integrității corporale și sănătății, cinstei, demnității și onoarei sau a prestigiului profesional, iar pentru acordarea de despăgubiri nu este suficientă stabilirea culpei, ci trebuie dovedite daunele morale suferite.

Din această perspectivă, se constată că reclamantele, deși au argumentat modul în care ar fi îndreptățite la daune morale într-un cuantum atât de mare, respectiv 250.000 euro, instanța de apel a reținut în mod corect că stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru astfel de suferințe trebuie să se realizezează în echitate și păstrând principiul proporționalității și justului echilibru între natura valorilor lezate și sumele acordate.

Astfel, stabilirea cuantumului despăgubirilor la suma de 75.000 lei pentru fiecare reclamantă se apreciază că este corectă, justă și echilibrată, instanța de apel reținând că judecătorul este singurul care, în raport de consecințele, pe orice plan suferite de reclamante, trebuie să aprecieze o anumită sumă globală, care să compenseze prejudiciul moral cauzat, fără ca prin aceasta să se încerce o reparare cu mult peste vătămarea produsă, determinând o îmbogățire fără justă cauză în persoana reclamantelor.

În acest sens, se apreciază că soluția instanței de apel de a menține hotărârea instanței de fond cu privire la întinderea daunelor morale datorate de pârâtă este corectă, în acest mod s-a stabilit un echilibru între consecințele negative suferite de reclamante pe plan psihic și fapta pârâtei, care nu a avut intenția de a produce o tulburare emoțională reclamantelor, ci doar a luat decizia publicării unui articol menit să tragă un semnal de alarmă asupra dramelor ce au loc din cauza accidentelor.

În acest context, se constată că, prejudiciul nu se poate stabili prin raportare la încasările publicației în care articolul a apărut și care nu au nicio legătură cu întinderea prejudiciului, ci doar prin raportare la criteriile obiective prezentate, statornicite printr-o practică constantă a instanțelor române și europene, de asemenea nici cifra de afaceri a societății pârâte nu are nicio legătură cu prejudiciul suferit de reclamante sau întinderea lui și nici nu poate fi folosit ca și criteriu la stabilirea cuantumului acestuia, întrucât cuantumul despăgubirilor poate fi stabilit în raport de întinderea prejudiciului, iar nu potrivit cu posibilitățile materiale ale autorului faptei ilicite sau cu cele ale victimei.

Pentru aceste considerente, Înalta Curte, potrivit art. 312 alin. (1) C. proc. civ., va respinge ca nefondat recursul declarat de reclamantele G.D. și G.J.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge ca nefondat recursul declarat de reclamantele G.D. și G.J. împotriva Deciziei civile nr. 316/A din 9 decembrie 2013 pronunțată de Curtea de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 23 septembrie 2014.